

SYLWETKA OSOBOWA POŚMIERTNA

Henryk Jankowski urodził się dnia 25 grudnia 1925 roku w Wilnie, z ojca Bolesława i matki Władysławy z domu Łapin. Ojciec był przodownikiem tajnej policji w sekcji do zwalczania komunizmu przy Komendzie Policji w Wilnie. Zamieszkiwali przy ulicy Tomasza Zana 22.

HENRYK JANKOWSKI po ukończeniu szkoły powszechnej w 1938 roku, rozpoczął naukę w połączonym gimnazjum im. Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego w Wilnie, przy ul. Dominikańskiej, naprzeciw kościoła św. Ducha. Naukę zakończył w roku szkolnym 1940/1941 w czasie okupacji sowieckiej, kończąc klasę trzecią, tegoż gimnazjum, a językiem obcym był język niemiecki.

Henryk Jankowski, by móc egzystować, wspomagał swego dziadka po kądzieli, Wincentego Łapina w jego posiadłości rolnej w Zakorwiskach w pobliżu parafialnej wsi Korwie, gm. Mejszagoła, gdzie była siedziba Komendanta rejonu Armii Krajowej, por. Wiktora Koryckiego, ps. "Kaziuk" i po złożonej przysiędze przed Komendantem, został żołnierzem konspiracji, pełniąc funkcję do zadań specjalnych, bojowych i sabotażowych, będąc w dyspozycji Komendanta, ponieważ znał język niemiecki.

Ponieważ byłem stryjecznym bratem Heńka, w pobliskiej Placówce w Sawkiskach, uczestniczyliśmy wspólnie z grupą kolegów w zajęciach wojskowych, w olbrzymiej stodole folwarcznej Pani Sutockiej, która była oddalona od mojego domu, na kolonii w odległości jednego km.

Razem ukończyliśmy kurs młodszych dowódców, którego organizatorem był podch. Czesław Plejewski, ps. "Strasburger", a komendantem kursu był lek. med. ppor. Bohdan Kopeć, ps. "Samuel". Instruktorami kursu byli: sierżant Józef Basanowicz z Podjezięzic i plut. Wacław Gulbinowicz z Pietrówszczyzny. Zajęcia terenowe odbywały się w lesie i zagajnikach Pani Sutockiej i dziedzica Justyna Strumiłki z Korwia.

Tak przeminął okres konspiracji i w dniu 3 lipca 1944 roku razem z Heńkiem zostaliśmy żołnierzami 2. Wileńskiej Brygady A K, por. Wiktora Koryckiego, ps. "Kaziuk". Heńka był bezpośrednim pokomendnym dowódcy brygady, ze względu na znajomość języka niemieckiego i był zapalonym zwiadowcą razem z kolegą, Ryszardem Smykiem.

Wcześniej, w konspiracji, na zlecenie Komendanta zatrudnił się do tłuczenia na kostki kamienne, niezbędne do renowacji dróg przełotowych na trasie Niemenczyn, Pikieliszki, Korwie, Mejszagoła i dalej na Wiłkomierz.

1900

... ..

Tłukąc kamienie na tej głównej trasie, gdzie ruch drogowy transportów wojsk niemieckich był bardzo duży, zadaniem Heńka była ewidencja wszystkich pojazdów wojskowych różnego typu i przekazywanie danych do Komendanta Koryckiego,

Działalność bojowa 2. Brygady w lipcu 1944 roku zaowocowały stosunkowo licznymi sukcesami, zakończyła się w dniu 18 lipca 1944r. we wsi Rakańce, w rejonie Turgiel i Puszczy Rudnickiej, gdzie Armia Czerwona rozbroiła drugą brygadę i wszystkie brygady i bataliony wileńsko-nowogródzkie zostały rozbrojone i poprzez Miedniki, razem z Heńkiem znaleźliśmy się w Kałudze, w dniu 5 sierpnia 1944 roku, gdzie wbrew swej woli zostaliśmy żołnierzami 361 zap. pp, Armii Czerwonej.

Po miesięcznym przeszkoleniu odmówiliśmy przysięgi na rzecz Związku Sowieckiego, w wyniku czego, zostaliśmy przemianowani na bataliony robocze i skierowani do wyrębu lasu za Moskwą w rejonie Korubowo. Nasz II bat. znajdował się na 48 kilometrów linii kolejowej w dniu 17 września 1944 roku, w pobliżu kołchozu Prudy i w leśnej gęstwinie, przy ogniskach spędziliśmy pierwszą noc o chłodzie i półgłodzie. Kolejne noce spędziliśmy w szałasach, nagiętych lip trochę nas chroniły od deszczu i chłodu, ale w środku paliliśmy ogniska, które powodowały zapaleniami naszych płaszczy i obuwia.

By uzyskać więcej ciepła, razem z Heńkiem, okrywaliśmy się dwoma płaszcami, by było nam cieplej. Za kilka dni te prowizoryczne szałaszy zaczęły się palić i musieliśmy szybko uciekać, by żywcem nie spłonąć.

To spowodowało, że nasz II pluton, w którym było kilkunastu cieśli z okolic Brasławia, szybko i sprawnie pobudowaliśmy obszerną ziemiankę, która pomieściła cały pluton, liczący 60 żołnierzy i było nam ciepło. Zaczęliśmy o świcie wyruszać do lasu całym II batalionem do porządkowania stanowisk leśnych przed przyszłą ściną drzew liściastych. W trakcie tych zajęć, Heniek i Rysiek Smyk nakłaniali mnie do ucieczki. Ponieważ ja mając doświadczenie z okresu letniego w 1943 roku, kiedy uciekałem z robót przymusowych z okolic Połagi, miasteczka Płungie i było bardzo to uciążliwe, nie podjąłem tego ryzyka w okresie przedzimowym i po pożegnaniu się oboje, pomaku zginęli w nieprzebytym, obcym i wrogim nam lesie. Więcej już nich w życiu nie ujrzałem.

Szczyście im dopisało i po 11 dniach dotarli do Wilna z ziembnięciami i schorowani, o czym mnie powiadomili listownie i im trochę zazdrościłem. Niestety los okazał się im nieprzyjazny. Heniek w rudniu 1944r. został aresztowany i po okrętym śledztwie skazany na lat 10 katorgi, którą odbywał w Uchcie i Workucie, pracując w kopalni. Zginął tragicznie przy remoncie windy, w dniu 5.06.1953 roku i został tam pochowany przez współkolegów, którzy w pięknych słowach go pożegnali, co ilustruje załączony list pożegnalny. Rysiek odszedł do Armii Berlinga.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the various projects and schemes undertaken, and a summary of the results achieved. The report concludes with a list of recommendations for the future.

The work done during the year has been very satisfactory, and it is hoped that the results achieved will be of great benefit to the country. It is also hoped that the recommendations made will be adopted and put into effect.

The following is a list of the projects and schemes undertaken during the year:

- 1. The construction of a new road from ... to ...
- 2. The construction of a new school at ...
- 3. The construction of a new bridge over the ... river.
- 4. The construction of a new dam at ...
- 5. The construction of a new irrigation system for the ... area.
- 6. The construction of a new water supply system for the ... town.
- 7. The construction of a new market place at ...
- 8. The construction of a new bus station at ...
- 9. The construction of a new police station at ...
- 10. The construction of a new court house at ...

The results achieved during the year have been very satisfactory, and it is hoped that the recommendations made will be adopted and put into effect.

The following is a list of the recommendations made:

- 1. That the Government should continue to support the work done during the year.
- 2. That the Government should provide more funds for the construction of roads and bridges.
- 3. That the Government should provide more funds for the construction of schools and hospitals.
- 4. That the Government should provide more funds for the construction of irrigation systems and water supply systems.
- 5. That the Government should provide more funds for the construction of market places and bus stations.
- 6. That the Government should provide more funds for the construction of police stations and court houses.

The work done during the year has been very satisfactory, and it is hoped that the results achieved will be of great benefit to the country. It is also hoped that the recommendations made will be adopted and put into effect.

Nie którym współkolego Heńka udało się przetrwać i powrócić do kraju. Jeden z nich, na załączonym zdjęciu, jako N N, żał Heńka i był współautorem tej tragicznej notatki. Spotkaliśmy się w 50-tą rocznicę Akcji "Burza" na Wileńszczyźnie w lipcu 1994 roku w lasku Sopockim przy ognisku i opowiedział o ich wspólnym losie. Powrócił do kraju i osiedlił się w Gdańsku i uzupełnił studia na Politechnice Gdańskiej. Przybył pod opieką swoich wnuków i był człowiekiem schorowanym i prawdopodobnie już nie żyje, jako ostatni świadek śmierci Heńka.

Henryk Skarżyński i Henryk Jankowski są braćmi ciotecznymi i oboje byli wnukami po kądzieli Wincentego Łapina, "Dziadzi", który był woźnym w Gimnazjum Króla Zygmunta Augusta w Wilnie w okresie międzywojennym.

Takie to były losy więzienia Workuty, które warto uratować przed zapomnieniem i zasługują by je zamieścić w Słowniku Polski Walczącej Na Kresach Północno-Wschodnich Rzeczypospolitej.

Zamieszczone są one również w Biuletynie Informacyjnym SZŻAK Okręgu Poznań Nr 2/57 Poznań, Czerwiec 2004r, który załączam.

Załączniki:

1. Sylwetka osobowa - pamiątka
2. 3 listy z Workuty
3. Pożegnania kolegów po śmierci Heńka + zdjęcia z uczestnictwem pogrzebu.
4. Los więźnia z Workuty (z redakcyjnej poroty)

PRZEWODNICZĄCY
ŚRODOWISKA 2 WIL. BRYG.
AK "KAZIUKA"
Zenon Jankowski (PTAK)

The first paragraph of the report states that the Government of the United States has received information from a confidential source that the following information is being disseminated to the press and the public:

The second paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

The third paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

The fourth paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

The fifth paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

The sixth paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

The seventh paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

The eighth paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

The ninth paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

The tenth paragraph states that the information is being disseminated to the press and the public in order to inform them of the results of the investigation.

Very truly yours,
 Special Agent in Charge